

Theater > 'Missie' in de Brusselse KVS

Missie geslaagd

De monoloog *Missie* corrigeert het scheefgetrokken westerse beeld over missionarissen die de zwartjes bekeren. Met chirurgische precisie en een kap van de machete op het eind.

DOOR LIV LAVEYNE

BRUSSEL • Geen projectie van foto's uit de oude doos, evenmin nieuwsfragmenten van gruweldaden. *Missie* legt de gelofte van eenvoud af: acteur Bruno Vanden Broecke staat achter een pupiter voor het neergelaten brandscherm.

Vanden Broecke is missionaris en Witte Pater André Vervecke die een lezing komt geven over zijn leven en werk in Congo. Hij is de samenvattende getuigenis van de tientallen missionarissen die schrijver David Van Reybrouck interviewde. Niet de oude generatie die zilverpapiertjes inzamelde maar de 'jongere' missionarissen van wie sommige nu nog werken, en dat levert een heel ander beeld: dat van de missionaris als ontwikkelingshulp, avonturier, diplomaat, idealist en tegelijk realistisch. "De methodes zijn veranderd: als iemands voet ontstoken is en die kermt van de pijn moet ge niet beginnen over Jezus. Die helpt ge gewoon en daarna kunt ge misschien over God beginnen. Goma is Rome niet", stelt Vervecke, zegt Vanden Broecke.

Premièrestress

Aanvankelijk staat hij onwennig op de scène. Premièrestress? Dat ook. Maar tegelijk komt hij zo - desondanks of net dankzij - dicht bij de kwetsbaarheid én overtuiging van zijn personage. Naarmate de voorstelling vordert, verdwijnt zijn geremdheid onder de stortvloed verhalen. Waar het hart van vol is, loopt de mond van over: in dit geval een ratatouille van Vlaams doorspekt met Frans en Swahili (!).

Evenzo rijk als het samengestelde personage Vervecke zijn ook de onderwerpen die *Missie* aansnijdt: van de persoonlijke roeping tot de realiteit van het missioneringswerk in Congo. Over veertien keer per dag in de modder vast komen te zitten. Letterlijk telkens opnieuw beginnen in een gebied vol geweld en armoede. Het nut van emmers water naar de zee dragen? Dat je onderweg soms dorstige laaft. Een christelijke boodschap, maar Van Reybrouck tekent voert meerdere tonen, laat zich kritisch uit over de kerk en ngo's, vermijdt evenmin politieke gevoeligheden wanneer de betrokken-

Auteur Van Reybrouck graaft dieper dan ooit in de ziel van de westerling in Afrika

heid van de Witte Paters ter sprake komt in het conflict tussen Rwandese Hutu's en Tutsi's in de Congolese vluchtelingenkampen. Het Goede en het Kwade bestaan niet.

De verdienste van *Missie* is dat die boodschap niet tot fatalisme leidt maar tot een pleidooi voor engagement. Niet enkel in dit verhaal maar vooral ook door de ploeg die zich achter deze *Missie* schaart: auteur Van Reybrouck die na eerdere producties als *Die ziel van die Mier* en *N* hier dieper dan ooit graaft in de ziel van de westerling in Afrika, Vanden Broecke die zo ongelooflijk kwetsbaar krachtig acteert dat 'betrokkenheid' een understatement is, regisseur Raven

Ruëll die in Congo ook al *De leven en werken van Leopold II* opvoerde, het verhaal van de KVS dat de afgelopen jaren het woord 'Vlaams' in zijn naam in alle uithoeken heeft bestudeerd. "Een leven is geen verhaal van afgesloten hoofdstukken", zegt Vervecke in *Missie* en dat geldt zeker voor deze productie, die geen eindresultaat is maar een *never ending story* van samenlopende parcours. Het leidt tot een verbluffende ontroerendharde voorstelling.

Krop in de keel

Is *Missie* dan louter loodzwaar leed en geweeklaag? Allerminst. De kracht zit in de structuur van de tekst, waarin keiharde realiteit en relativerende humor (het schepingsverhaal volgens de Congolezen!) elkaar afwisselen. Dat extrapoleert zich op het eind wanneer Afrika en het Westen met elk hun 'besognes' elkaar ontmoeten: de jongere broer van de missionaris die opbiecht dat hij een buitenechtelijke relatie heeft in contrast met de gruwelverhalen over de slachtpartijen in Congo. "Weent dan toch", schreeuwt Vanden Broecke. Tot ons. Tot God ook. Is *Missie* anderhalf uur doeltreffend in eenvoud van enscenering, dan volgt plots een theatrale donderslag. De opgeslagen tranen vallen met bakken uit de hemel. Het brandscherm gaat op. Tussen lege stoelen wiegt Vanden Broecke exotische opgezette dieren. 'Erover!', vit de cynische toeschouwer in ons. Maar hoe vaak is de werkelijkheid erover?

Missie is een onontbeerlijke oogcorrectie: op het missioneringswerk, op God, op ons wereldperspectief. Van de stortregen in de brouse tot het 'broebelbad' (jacuzzi) in de Westhoek. *Missie* eindigt met een persoonlijke krop in de keel na collectief gelach en gehuiver. De staande ovatie die op de première volgde, was niet alleen een waardeoordeel maar de ontlasting van emotie.

Van 19 tot 23 december in KVS, Brussel. Op 14 januari in de stadsschouwburg, Leuven. Info: www.kvs.be.

■ Bruno Vanden Broecke acteert zo ongelooflijk kwetsbaar krachtig dat 'betrokkenheid' een understatement is.